

Bilag 2.

Retsplejeudvalget.

København, den 5. Januar 1939.

Til Justitsministeriet.

I Skrivelse til Justitsministeriet af 9. April f. A. har man under Rigsdagsbehandlingen af Lovforslaget om Oprettelse af en særlig Appelret fremsat nogle Bemærkninger om det fremkomne Ændringsforslag om Indførelse af Adgang til ekstraordinær Genoptagelse af Straffesager, uden at nyt Bevisgrundlag er tilvejebragt, og henledet Opmærksomheden paa, at Retsplejeudvalget ikke havde haft Lejlighed til at overveje en saadan Ordning, hvis Gennemførelse maa anses for særdeles indgribende i Strafferetsplejen.

Efter at ovennævnte Lovforslag er afløst af det i November i Landstinget fremsatte Lovforslag om Oprettelse af en særlig Klageret, hvori § 15 indeholder Bestemmelse om ekstraordinær Genoptagelse af Straffesager, medens § 3 i Tilslutning hertil giver en Regel om udvidet Protokollation, har Udvalget ment at burde optage de nævnte Overvejelser, og man skal derfor fremsætte nedenstaaende Bemærkninger, idet man dog maa fremhæve, at Tiden ikke har tilladt at gøre Undersøgelsen saa omfattende som ønskeligt.

Som nævnt i Udvalgets Skrivelse af 9. April f. A. er Tanken om den anførte Adgang til ekstraordinær Genoptagelse af Straffesager fremsat fra teoretisk Side, nemlig af Professor, Dr. jur. Stephan Hurwitz, der i Ugeskrift for Retsvæsen B 1938 S. 24 foreslog at lade hele dette Problem gennearbejde i et Udvalg af teoretiske og praktiske Sagkyndige. I et i Juristen S. 525 offentliggjort Foredrag af 7. Oktober f. A. har Professoren leveret yderligere Bidrag til Spørgsmaalets Behandling.

En Undersøgelse af denne Regel, Lovforslagets § 15, maa først fastslaa dens Omfang i Forhold til § 977, 1 og 2 i Retsplejeloven. Til det allerede nu anerkendte Grundlag for en Genoptagelse maa formentlig medregnes det Tilfælde, at en senere Tids bedre tekniske Indsigt, naar den anvendes paa de allerede under den paadømte Sag fremdragne Kendsgerninger, sætter disse i et nyt Lys. Naar f. Eks. i den bekendte Fejø-Sag, der paadømtes anden Gang af Højesteret den 10. Maj 1886, en ny retsmedicinsk Opfattelse og Vurdering af en allerede under den først paadømte Sag foreliggende lægelig Undersøgelse af en Kvinde fik Virkning som et vigtigt Bevismoment, vilde det antagelig være berettiget at opfatte dette som en ny Oplysning, jfr. § 977, 1, skønt der i snævrere Forstand ikke er kommet noget nyt Faktum til Stede. Et lignende Forhold foreligger, naar de moderne Blodtypeundersøgelser bruges til Belysning af allerede afgjorte Faderskabsspørgsmaal. Antages dette, vil Omraadet for det nye begrænse sig til Fejl i Paadømmelsen. Et Bevismateriale kan være fejlagtigt bedømt, naar der urigtigt er fæstet Lid til upaalidelige Bevisdata, eller naar der har været Fejlslutninger eller Fejlvurderinger i det Ræsonnement, der har ført til at godkende et Indiciebevis for Skyld. Og dernæst kan et i faktisk Henseende rigtigt opfattet Faktum være urigtigt henført under Straffelovens Regler. Det første er Fejl i Bevisbedømmelsen, det sidste i den strafferetlige Vurdering.

I Juristen S. 530—31 nævner Professor Hurwitz som et særlig klart Tilfælde, hvori Adgang til Genoptagelse kunde ønskes, at Sagen har haft en politisk Baggrund, hvilket skal vise „hvor farligt det under ekstraordinære Omstændigheder kan være helt at afskære Muligheden for en fornyet Skyldprøvelse“. Hvis allerede Hensynet til den dømte taler stærkt for ny Prøvelse, kan det indrømmes, at Vægten heraf stiger, naar f. Eks. en udenlandsk Magt støtter hans Sag, men ellers skulde det netop være